

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4379/2018

16.10.2019. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Милетић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство омладине и спорта, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр.8583/16 од 26.06.2017. године, у седници одржаној 16.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр.8583/16 од 26.06.2017.године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 7996/14 од 29.08.2016. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе поднеском од 29.03.2016. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде нематеријалне штете због изосталог националног спортског признања у виду дипломе, исплати 100.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев и тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде материјалне штете због изосталих месечних новчаних примања у периоду од 01.03.2007. до 31.03.2016. године исплати износ од укупно 8.807.978,00 динара, са законском затезном каматом на појединачно опредељене новчане износе почев од првог дана следећег месеца за претходни месец до исплате. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу почев од 01.05.2016. године па до краја његовог живота исплаћује месечна новчана примања у висини две просечне нето зараде у Републици Србији за месец децембар претходне године, сваког првог до петнаестог дана у месецу за претходни месец. Ставом петим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплати 631.350,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8583/16 од 26.06.2017. године, преиначена је наведена првостепена пресуда у ставовима трећем, четвртном и петом изреке, па је ставом првим изреке, одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужена на име накнаде материјалне штете због изосталих месечних примања у периоду од 01.03.2007. до 31.03.2016. године исплати износ од укупно

8.807.978,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом, као и да му почев од 01.05.2016. године до краја његовог живота исплаћује месечна новчана примања у висини две просечне нето зараде у Републици Србији за месец децембар претходне године сваког првог до петнаестог дана у месецу за претходни месец. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој на име накнаде трошкова поступка исплати 186.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђено решење садржано у ставу првом изреке наведене првостепене пресуде.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену и то ставова првог и другог изреке, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14), који се у овом парничном поступку примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца дозвољена на основу члана 403. став 2. ЗПП, али да није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био лични тренер ББ, репрезентативца у стрелаштву на светском првенству у ... одржаном ... године (као и пре тога), који је тада освојио екипну сребрну медаљу. На том такмичењу тужилац није био присутан јер Стрелачки савез Србије, због своје лоше финансијске ситуације није могао да на такмичење шаље све личне тренере, већ само селектора репрезентације и евентуално једног тренера кога он одреди. Тужилац (који је држављанин Републике Србије и рођен је ...1953. године) је у складу са тада важећом Уредбом о националним признањима и наградама за посебан допринос развоју и афирмацији спорта, поднео захтев за доделу националног спортског признања и то најпре преко Стрелачког савеза Србије 01.03.2007. године и 23.07.2007. године, а потом и лично 09.04.2009. године. Тужени га није уврстио у предлог за доделу националног спортског признања, позивајући се на тумачење Спортског савеза Србије према коме је услов за доделу ове накнаде тај да се ради о главном тренеру спортисте или екипе и да је у тој функцији био физички присутан на том такмичењу на коме је екипа или спортиста освојила одговарајућу медаљу, о чему је обавестио тужиоца дописом од 22.01.2010. године. Према извештају Стрелачког савеза Србије од 22.05.2015. године, тужилац није дискриминисан у односу на друге тренере који нису били присутни на такмичењу на коме су спортисти које су они тренирали освојили медаљу, јер ни другим тренерима у таквим случајевима није додељено национално спортско признање. Процедура доделе оваквог признања подразумева да на основу документације коју доставља надлежни национални грански савет, министарство надлежно за спорт подноси Влади предлог за доношење решења о додели признања, која о томе доноси акт, а након тога се закључује уговор о додели националног признања за посебан допринос развоју и афирмацији спорта. Такође је утврђено да је решењем Управног суда – Одељења у Крагујевцу У бр.17948/10 од 16.10.2011. године одбачена тужба овде тужиоца поднета 05.02.2010. године, против овде туженог министарства због недоношења одлуке по

његовом захтеву за доделу националног спортског признања и новчане накнаде у складу са цитираном Уредбом.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилац, који је држављанин Србије и у време подношења захтева имао више од 35 година живота, испуњава све услове за доделу националног спортског признања и новчане награде предвиђене одредбама чланова 2. и 7. Уредбе о националним признањима и наградама за посебан допринос развоју афирмације и спорта (објављене у „Службеном гласнику РС“, број 65/06 од 28.07.2006. године), односно Уредбе о изменама и допунама Уредбе о националним признањима и наградама за посебан допринос развоју афирмације и спорта („Службени гласник РС“ број 6/07 од 19.01.2007. године), донетим на основу члана 71. став 1. Закона о спорту („Службени гласник РС“, бр.52/96, са изменама и допунама).

Према становишту првостепеног суда формулација члана 2. став 1. новелиране Уредбе не искључује могућност да се поред доделе националног спортског признања тренеру екипе, исто признање додели и тренеру спортисте као појединачног члана спортске екипе. Осим тога, да ни једном одредбом цитиране Уредбе није као посебан услов прописано физичко присуство тренера на такмичењу, нити да у случају екипног освајања медаље, само екипни тренери тада имају право на национално признање а не и лични тренер сваког појединог спортисте као члана екипе. Због свега изложеног, сматрао је да тужиоцу доживотно припада тражена накнада за национално спортско признање на основу новелираног члана 2. став 2. цитиране Уредбе, а у висини одређеној на основу тачка 3. истог члана и става (у висини две просечне нето зараде у Републици Србији за децембар месец претходне године) за период од подношења захтева до марта месеца 2016. године, а након тога као месечна рента.

Другостепени суд је у побијаној пресуди заузео супротно правно становиште, сматрајући да новелирани члан 2. цитиране Уредбе којим је проширен круг лица којима се додељује национално спортско признање због освајања одговарајуће медаље на одговарајућим спортским играма, поред спортиста и на њихове тренере упућује на закључак да се у случају екипног успеха ово признање додељује тренеру екипе и тренеру (појединачног) спортисте уколико се ради о појединачном спортском успеху. Како је освојена сребрна медаља на Светском првенству у стрелаштву одржаном године екипни резултат, то по становишту другостепеног суда тужиоцу који није био тренер екипе која је тај резултат остварила, због тога не припада право на доделу националног спортског признања и тражене новчане накнаде. Овакав закључак по оцени другостепеног суда произлази из садржине новелираног члана 2. став 1. цитиране Уредбе о националним признањима и наградама за посебан допринос развоју и афирмацији спорта („Службени гласник РС“, бр.65/06, 6/07).

По налажењу Врховног касационог суда, правилно је побијаном пресудом одбијен тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете у виду доживотне исплате новчане накнаде за национално спортско признање због освојене сребрне медаље у стрелаштву на Светском првенству у ... из ... године, али из других разлога. Наиме, не може се прихватити правно становиште другостепеног суда да формулација новелираног одредбе члана 2. став 1. цитиране Уредбе, у делу који се односи на доделу признања тренерима

упућује на закључак да се у случају екипног успеха спортиста на одговарајућем првенству, ово признање додељује само тренеру екипе, а тренеру спортисте онда када је реч о појединачном успеху спортисте, јер то не произлази из ове одредбе у којој су додате речи: „као и њиховим тренерима (главном тренеру екипе, тренеру спортисте), држављанима Републике Србије“.

Међутим, тужилац је свој захтев за исплату накнаде за посебан допринос развоју и афирмацији спорта – националног спортског признања, поднео на основу цитиране Уредбе о изменама и допунама Уредбе о националним признањима и наградама за посебан допринос развоју и афирмацији спорта („Сл. гласник РС“, бр.65/06, 6/07) која је донета на основу члана 71. Закона о спорту („Сл. гласник РС“, бр.52/96, 101/2005). Према члану 71. цитираног закона, Влада Републике Србије, утврђује национална признања и награде за посебан допринос развоју и афирмацији спорта и критеријуме за њихову доделу, а министар надлежан за послове спорта утврђује ближе услове и критеријуме за стипендирање врхунских спортиста и за новчану помоћ врхунским спортистима за које се средства обезбеђују у буџету Републике Србије.

Тужилац своје право на ову новчану награду заснива на цитираној Уредби донетој 28.07.2006. године, а своје право базира на чињеници добијања сребрне медаље на Светском првенству у стрељаштву одржаном у ..., .. године, што би значило ретроактивно остварење права, будући да је услов настао неколико година пре доношења и ступања на снагу цитиране Уредбе. Међутим, према члану 197. став 1. Устава Републике Србије, закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство. Изузетно, само поједине одредбе закона могу имати повратно дејство ако то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона (став 2. истог члана).

Према томе, како само одредбе закона и то у одређеним случајевима, могу имати повратно дејство, а не цитирана Уредба као општи акт мање правне снаге, то нема места њеној ретроактивној примени на ситуацију оцене испуњења услова за остварење траженог права насталих у ... години. Поред тога, како је одбачена тужба тужиоца поднета у управном спору (због недоношења одлуке туженог по његовом захтеву), то ни са тог разлога нема неправилног рада органа тужене да би постојао основ за накнаду штете на основу члана 172. Закона о облигационим односима.

Како је одлука о трошковима поступка правилно донета на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. и 162. ЗПП, то је и она потврђена.

То су разлози због чега је Врховни касациони суд одлучио као у изреци ове пресуде на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа-судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић